

Екатерина ТАРАНИК-ТКАЧУК

Пути усовершенствования общественно-гуманитарного образования в рамках научно-педагогического проекта «Интеллект Украины» в основной школе

В статье определены пути усовершенствования общественно-гуманитарного образования в рамках научно-педагогического проекта «Интеллект Украины» в основной школе, а именно основные задачи и подходы, которые позволяют не только обучать одарённую молодёжь, а в первую очередь воспитывать интеллектуальную элиту нации. Раскрыто важность понимания ментального кода как генетического, социокультурного кода национальной ментальной парадигмы украинского народа. Охарактеризовано концептуальные методические и учебные позиции, которые будут влиять на активное создание и формирование духовно-практической сферы менталитета, что предусматривает общую гуманизацию общества, школы как социальной институции и, в результате, каждой личности.

Ключевые слова: общественно-гуманитарное образование, ментальный код, национальная

ментальная парадигма, духовно-практическая сфера менталитета, ментальный характер.

Kateryna TARANIK-TKACHUK

Ways of improvement public pertaining to the humanities education within scientific-pedagogical project «Intellect of Ukraine» in basic school

In the article ways of improvement public pertaining to the humanities education within scientific-pedagogical project «Intellect of Ukraine» in basic school are defined, exactly main tasks and approaches permitting not only to study talented youth, but first of all to bring up intellectual elite of nation. Importance of understanding mental code as genetic, social-cultural code of national intentional paradigm Ukrainian nation is revealed. Conceptual methodical and educational positions having an influence on active creation and formation spiritual-practice sphere of mentality providing general humanization of society, school as social intuition and finally every personality are characterized.

Keywords: social pertaining to the humanities education, mental code, national intentional paradigm, spiritual-practice sphere of mentality, intentional character.

Ексклюзивне інтерв'ю

Віра Рогова: «Досвід українських освітян і результати реалізації вітчизняних науково-педагогічних проектів заслуговують на більшу увагу і найширше впровадження»

Інтерв'ю з директором Департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації Вірою РОГОВОЮ

– Шановна Віро Борисівно! Відомо, що колективи освітніх закладів Київської області беруть найактивнішу участь у реалізації всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтеллект України». Як Ви вважаєте, в чому його привабливість?

– З нашого погляду, освітяни Київщини відзначаються передусім творчим підходом до здійснення професійно-педагогічної діяльності, нестандартним мисленням у розв'язанні складних професійних ситуацій, прагненням створювати нове, апробувати і поширювати новації. Це засвідчується, зокрема, впровадженням у нашій області 46 науково-педагогічних проектів, найпотужнішим серед яких вважаємо «Інтеллект України». Насамперед – за міцне дидактичне і методичне підґрунтя, ефективні організаційні засади, що підсилюється участю в проведенні підготовчих курсів та семінарів особисто наукового керівника Ірини Гавриш і колективу

розробників – харківських науковців, широким використанням ІКТ, а також за те, що його обирають учителі, чутливі до справжніх дитиноцентристських технологій.

– Зміст проекту спрямований на вирішення завдань освіти здібних і обдарованих дітей. Чи забезпечує він формування життєвих компетентностей учнів?

– Проект передбачає побудову навчально-виховного процесу на дидактичних засадах компетентної освіти, розвиток особистісних задатків, нахилів та інтересів дітей, формування в них ключових і предметних компетентностей. Він реалізується на базі державних програм із різних навчальних дисциплін та за державними підручниками, водночас розробники пропонують схвалений МОН України навчально-методичний комплекс для предметів інваріантної складової навчального плану, посібники для вчителя. Зокрема, програма з

предмета «Навчаємося разом» орієнтує на формування ключової компетентності учнів початкової школи – уміння вчитися, а з курсу «Еврика» – на розвиток винахідницьких умінь і навичок. Важливо, що стимулом до подальших навчальних досягнень учнів визначено гасло «Не кажи не вмю, а кажи навчуся».

– Цікаво, яку кількість дітей Київщини охоплено проектом і хто з освітян в авангарді?

– Проект «Інтелект України» впроваджується в початковій ланці освітніх закладів Київщини впродовж п'яти років, а з цього навчального року – і в основній школі – у 5-х класах. Усього за ним навчається 3996 учнів 1–4-х класів. Зазначимо: найактивнішим учасником реалізації проекту в нашій області є Бориспільська спеціалізована школа I–III ступенів №5, де за проектом від самого початку працюють по два класи на кожній паралелі. Серед лідерів – міста Бориспіль та Ірпінь (по 21 класу), Києво-Святошинський (19) і Вишгородський (18) райони.

– Успішна реалізація педагогічного експерименту значною мірою залежить від підготовленості вчителя. Яким є зміст фахової підготовки в рамках проекту «Інтелект України»?

– Як уже зазначалося, розробники проекту приділяють особливу увагу цьому питанню. За їхнім задумом, науково-методичний супровід підготовки вчителів до здійснення професійної діяльності в проектних класах базується, зокрема, на педагогічному наставництві, до якого залучаються й учасники другого–третього року експерименту, та стажуванні початківців, охоплює організацію індивідуальних творчих лабораторій і самоосвіту вчителів. Оскільки робота зі здібними та обдарованими дітьми, які випереджають у розвитку своїх однолітків, що виявляється часом у несподіваних запитаннях, непосидючості, особливому ставленні до світу, потребує від учителя не лише володіння методикою, а й широкої ерудиції, гнучкості поведінки, швидкого реагування, у межах проекту розроблено курси підвищення кваліфікації. Базові знання з реалізації проекту відображено в змісті авторського курсу І.В. Гавриш «Дидактичні та методичні засади роботи за науково-педагогічним проектом «Інтелект України». До того ж на базі КВНЗ Київської обласної ради «Академії неперервної освіти» функціонує кабінет науково-педагогічного проекту «Інтелект України», де вчителі можуть отримати науково-практичні консультації. Усе це дає можливість ефективно здійснювати професійну діяльність, а головне – забезпечити розвиток дитини, задоволення її особистісних потреб і запитів, спрямувати на становлення як конкурентоспроможного фахівця, гідного громадянина своєї держави.

– Як відстежується результативність роботи за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»?

– Зазначимо: відстеження результативності передбачає проведення моніторингових досліджень усіх суб'єктів освітнього процесу. Зокрема, щодо

Візуалізація учасників проекту

Директор Ірпінської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ступенів №12 з вивченням іноземних мов (школа лінгвістики) Ірпінської міської ради Київської області Валентина Сергіївна Антоненко:

– Ще Конфуцій сказав: «Найпрекраснішим на світі видовищем є дитина, яка впевнено рухається життєвою дорогою після того, як ви показали їй шлях». Ці слова стали для нас дороговказом у пошуках творчих інноваційних проектів в ім'я дитини. Одним із них є науково-педагогічний проект «Інтелект України», який ми всіляко підтримуємо і вважаємо педагогічно найдосконалішим.

учнів – йдеться про рівень навчальних досягнень, розвиток пізнавальних інтересів, зацікавленість навчанням, емоційну комфортність у класі, стан здоров'я; батьків – задоволення цими результатами, спілкуванням із учителем; учителів – рівня опанування інноваційними технологіями, психолого-педагогічної готовності до роботи з обдарованими дітьми, взаємодії з їх батьками. Моніторингові дослідження засвідчують: проект заслуговує на увагу і впровадження в середній ланці, що більше: за ним перспектива реалізації завдань державних освітніх стандартів у старшій школі.

Матеріал підготувала Анжеліна ПУГАЧ